

Parshat Behar – Bechukotai - 5786 – nr. 264

Korte samenvatting van de parsha

1e Aliya: Parsha BeHar begint met de wetten van Sjemita en Jovel. Het land lag elk 7e jaar braak, en na het 49e jaar (7×7) lag het ook een 2e jaar braak, voor het 50e jaar.

2e Aliya: Hasjem (G-d) belooft (25:21-22) dat Hij voor de natie zal zorgen, ongeacht of het land braak ligt. Niemand zal honger lijden. De teruggave, op Jovel, van alle erfelijke gronden aan hun oorspronkelijke eigenaren wordt bevolen.

3e Aliya: Het verschil tussen de verkoop van een woning in een ommuurde stad en een niet-ommuurde stad wordt duidelijk gemaakt. Voortbordurend op het thema van voorzienigheid en afhankelijkheid, wordt ons geboden te voorzien in de behoeften van onze verarmde broeders en zusters. Net zoals Hasjem voor ons zorgt, moeten wij voor elkaar zorgen.

4e Aliya: De bevrijding van alle Joodse slaven op de Jovel wordt gedetailleerd beschreven. De Tora bespreekt de vrijlating van een Joodse slaaf van een niet-Joodse eigenaar en de formule voor hoeveel de Joodse (familie) moet betalen. We beginnen met het lezen van BeChukotai. De openingsverzen beschrijven de wonderbaarlijke successen die de natie te wachten staan, zolang ze Hasjem's mitsvot volgen .

5e Aliya: Deze Aliya wordt de Tocheche – de Berisping – genoemd. Het is een lange beschrijving van de verschrikkelijke straffen die het volk te wachten staan als ze de Tora niet volgen. Het is gebruikelijk dat de Baal Koreh (Lezer) deze Aliya houdt en deze sneller en stiller leest dan de rest van de Parsha .

6e Aliya: De vastgestelde prijzen voor schenkingen van individuele waarde of van een dier worden opgesomd.

7e Aliya: Het laatste gedeelte gaat over schenkingen van eigendommen aan de Bét Hamikdash .

Samenvatting van de Haftara (Jirmijahu-16)

De woorden van Jirmiyahu klinken met dezelfde urgentie en angst als de Tochacha zelf. Jirmiyahu was de Navi die zijn volk smeekte zich te bekeren vóór de dreigende vernietiging en verbanning van het Joodse volk . Hij hekelde de waanideeën van degenen die hun onrechtmatig verkregen rijkdom gebruikten om afgoden en buitenlandse ideologieën te dienen. Ze ontkenden de welwillendheid van G-d en waren voorbestemd om in ballingschap te gaan.

Het verwerven van rijkdom op illegale wijze ontkent G-d's vermogen om te voorzien en te beschermen. Wie op de mens vertrouwt voor zijn kracht en toekomst, is gedoemd verraden te worden. Hij zal zijn als een eenzame boom in de woestijn (17:6), verstoken van bescherming of steun. Aan de andere kant zal hij, die op G-d vertrouwt , gezegend en veilig zijn.

Jirmiyahu benadrukt de boodschap van Sefer Vajikra opnieuw en roept de natie op om G-d te smeken om redding en genezing, en om te vertrouwen op Zijn voortdurende liefde en zorg.

Mikdash versus Churban

De haftara-selectie van deze week van Sefer Jirmiyahu is verdeeld over de laatste 3 verzen van de 16e perek, en de eerste 14 psoekim van de 17e perek. Over het algemeen richten we ons op de harde veroordelingen van Israël door de profeet, die, naar het schijnt, het gevolg zijn van het verband met de harde veroordelingen die door Moshe Rabbénoe werden geuit in de "tochacha" van Parshat B'chukotai.

Niettemin zouden we, na een zorgvuldige lezing van de haftara, verrast kunnen zijn te ontdekken dat slechts vier van de zeventien verzen in de haftara (17; 1-4) feitelijke woorden van afkeuring en kritiek op de natie zijn! Inderdaad, een groot deel van Jirmiyahu's boodschap is positief, en beschrijft de beloningen voor degenen die vertrouwen op HaKadosh Baruch Hu. De opening p'soekim vertellen over Hasjem als onze Toevlucht en over de uiteindelijke realisatie door de naties van hun zinloze aanbidding van afgoden, een aanbidding die hen door vorige generaties is "nagelaten". Het afsluitende deel, dat volgt op de afkeuring van Israël door de navi, gaat verder met het opsommen van de zegeningen die zouden toekomen aan degenen die volledig op G-d vertrouwen, en sluit af met de garantie dat dergelijke trouwe volgelingen zich geen zorgen hoeven te maken over mogelijke ongelukken, aangezien G-d Zijn aanhangers beschermt.

Gezien deze positievere benadering van Jirmiyahu's profetische les, kunnen we een essay van Rav Soloveitchik over de boodschap van de haftara beter begrijpen. De Rav richt zich tot de nieuwsgierige pasoek [17:12] die weinig verband lijkt te hebben met de ideeën die door Jirmiyahu in deze perek worden uitgedrukt: "Kiseh kavod marom merishon, m'kom mikdashénu" - "Zoals de Troon van Glorie, verheven vanaf het begin - zo is ook de plaats van ons Heiligdom".

Rav Soloveitchik verduidelijkt de bedoeling van het vers door te wijzen op de woorden in Sefer Amos (9: 14-15) die de terugkeer van Israël naar haar land beloven - maar nooit de terugkeer van het land naar haar kinderen garanderen! Zouden de binnenvallende veroveraars het land immers niet zo kunnen ontwikkelen dat het land niet zou wachten op de terugkeer van de rechtmatige eigenaren voordat het bloeide? De Rav vertrouwt op de pasoek in onze parasja [Vayikra 26: 31] waarin Hasjem de mensen geruststelt dat, hoewel Hij de heilige plaatsen zou verwoesten, het land woest en onvruchtbaar zou blijven. Op basis van die belofte benadrukt Rav Soloveitchik dat een dergelijke garantie er niet alleen voor zorgde dat het land zal wachten op de terugkeer van haar kinderen, maar dat ondanks zijn vernietiging, de heiligheid van Erets Jisrael zelf zal blijven bestaan!

Het is deze garantie die de profeet heeft doen beweren dat de heiligheid van het land "verheven" zal blijven, zoals de troon van Hasjem dat zelf zal doen. Het is juist deze pasoek die de toon en de boodschap van Jirmiyahu verandert, van die van afkeuring naar die van hoop. In feite verkondigde de navi dat "churban", fysieke verwoesting of sloop van het Heilige Land, de essentie van "Mikdash", d.w.z. heiligheid en zuiverheid, niet teniet zal doen.

En dus, terwijl we nu de treurige dagen van de Omer observeren en ons de tegenslagen en liefdesverdriet herinneren die deze weken vulden, zouden we er ook goed aan doen om de positieve boodschap van Jirmiyahu te aanvaarden. De profeet stelt Israël gerust dat, ondanks de tragedie die de natie zouden overkomen, haar heiligheid blijft, haar toekomst gegarandeerd.

Het is vooral op deze Sjabbat, slechts enkele dagen voor de viering van de wonderen van Jom Jerushalayim, dat we ons de waarheid van de woorden van Jirmiyahu en de leer van de Rav moeten realiseren: Ongeacht de Churban die we door de eeuwen heen hebben geleden - onze Mikdash staat nog steeds, onze Tora inspireert nog steeds en onze natie blijft - sterk en geheiligd. (R. Nachman Winkler)

Bidden voor vrede?

"En Ik zal vrede schenken": Je zou kunnen zeggen [bij het ontvangen van een milddadigheid], "hier is eten en hier is drank, maar als er geen vrede is, is er niets!" De Tora zegt daarom na al deze zegeningen: "Ik zal vrede schenken in het Land." Van hieruit leren we dat vrede gelijk is aan al het andere. Op dezelfde manier staat er [in onze ochtenddavening]: "Gezegend bent U Hasjem ... Wie... vrede maakt en alles schept." (Rashi Vayikra 26:6)

Vrede is een vreemd iets om voor te bidden. Is vrede niet iets dat op ons ligt om te maken? Het is duidelijk dat er vrede en ruzie is die we zelf genereren en vrede en ruzie die van buitenaf komen. Wanneer onze parasja spreekt over G-d's zegen van vrede, beschermt die zegen ons tegen de interventies en verstoringen van externe vijanden. Maar hoe zit het met de vrede die we zelf moeten maken?

De berg Sinaï was de plaats waar we stonden – in een beschrijving die zo vertrouwd is dat het afgezaagd is geworden – k'ish echad b'lev echad, als één persoon met één hart. Zoals Rashi daar opmerkt (Shemot 19:2), eindigden al onze andere reizen in ontevredenheid en ruzie, terwijl we hier aankwamen en in vrede ons kamp opsloegen. Wat was de game-changer? Wat bracht het Joodse volk van bittere verdeeldheid naar volmaakte eenheid? Ironisch genoeg was het de pre-Sinaï-versie van de justitiële hervorming.

De Tora maakt heel duidelijk dat de vrede die zich manifesteerde toen we bij de berg Sinaï aankwamen, volgde op de gerechtelijke revolutie die net daarvoor was opgezet door Moshes' schoonvader, Jitro, waarvan hij had voorspeld dat deze zou resulteren in kol ha'am hazeh al m'komo javo b'shalom, "elk lid van deze natie zal in vrede komen naar hun rechtmatige plaats." Terwijl onze wijzen de chronologie van die twee episodes in twijfel trekken, legt de presentatie van de Tora een duidelijk verband tussen hen.

Jitro's voorstel activeerde Klal Jisrael en bewoog ons om niet langer stil te staan en onze argumenten te laten etteren terwijl we wachtten tot iemand anders naar voren zou komen om ze op te lossen, om in plaats daarvan actieve deelnemers te zijn bij het oplossen van onze geschillen. Jitro's voorstel herinnerde ons eraan dat we ons in het nastreven van G-d en Tora nog meer bewust moeten zijn van het ongemak, de behoeften, en zeker het lijden en de offers van anderen. Jitro heeft ons niet geleerd om te bidden voor vrede, maar om het te maken.

We moeten tot Hasjem bidden om vrede tegen de vijanden die ons omringen. Zonder die vrede zullen we niet kunnen profiteren van de vele zegeningen waarmee Hij ons blijft overladen. Maar de vrede die ons naar de berg Sinaï bracht, de vrede die ons in staat stelde om de Tora te ontvangen en die ons als volk verhief, was niet het resultaat van gebed tot G-d, maar van daden en menselijke gevoeligheid, van individuen die naar voren stapten in plaats van hun schouders op te halen, van mensen die de hoge prijs erkenden die sommigen betaalden om hen te ondersteunen en te beschermen en die onevenwichtigheid probeerden te verbeteren. Interne vrede kwam en zal altijd voortkomen uit de aanhoudende vastberadenheid van alle Joden om elkaar te zien en te dienen, om met oprecht bewustzijn en wederzijdse verantwoordelijkheid naar elkaar toe te handelen, en om de echte Shalom na te streven waarin iedereen zijn rechtmatige plaats kan vinden. (R. Moshe Hauer z"l)

De bekeerling

Wat zou onze eerste reactie moeten zijn op de aanvraag van een potentiële bekeerling tot het Jodendom?

In het Tractaat Jevamot geeft de Babylonische Talmoed duidelijke instructies :

Als een toekomstige bekeerling zich in dit tijdperk komt bekeren, zeggen wij tot hem: "Wat heb jij waargenomen dat jou ertoe heeft aangezet om te komen? Weet je niet dat Israël [d.w.z. het Joodse volk] in deze dag wordt gekweld, onderdrukt, vertrap en gekweld – en dat ontberingen vaak over hen worden gebracht?"

Als de persoon antwoordt: "Ik weet het, en ik ben het zelfs niet waard om in hun ontberingen te delen", accepteren we hem onmiddellijk [als een potentiële bekeerling die een opleiding waard is].

Pas nadat deze uitwisseling heeft plaatsgevonden, vervolgt de Talmoed , beginnen we de kandidaat te onderwijzen over de enorme verantwoordelijkheden die inherent zijn aan halachische gehoorzaamheid.

Wat zet de geleerden van de Talmoed ertoe aan om deze specifieke reactie aan een potentiële bekeerling voor te stellen ?

Waarom zou je de ontmoeting met ontmoediging beginnen ? En waarom deze specifieke afschrikking, die zich richt op de beproevingen van het Joodse volk ?

Voordat we de bovenstaande vragen behandelen, moeten we een wijdverbreide misvatting over de Joodse houding ten opzichte van bekering rechtzetten :

De Joodse traditie staat niet negatief tegenover bekering tot het Judaïsme .

In feite is het tegenovergestelde waar. Rechtvaardige bekeerlingen zijn bedoeld om in hoog aanzien te staan .

Drie keer per dag reciteren we in de doordeweekse dag Amida: "Over de rechtvaardigen, de vromen, de oudsten van uw volk het huis van Israël, het overblijfsel van hun geleerden, de rechtvaardige bekeerlingen, en over ons, moge uw medelijden worden gewekt..." Het is duidelijk dat deze zegen de bekeerling in ijl gezelschap plaatst, wat wijst op het verdiende respect dat bedoeld is om getoond te worden aan iemand die " eenJood door keuze" wordt. Onze aanvankelijke aarzeling ten opzichte van een potentiële bekeerling is geen weerspiegeling van een negatieve vooringenomenheid ten opzichte van bekering, maar komt in plaats daarvan voort uit twee belangrijke feiten.

In het Joodse denken hoef je niet Joods te zijn om rechtvaardig te zijn. Als we het goed in acht nemen, is het jodendom de meest tolerante religie. In tegenstelling tot andere geloofstradities accepteert het jodendom het bestaan van verschillende wegen naar G-d. Het bestaan van de Zeven Noachitische Wetten – zeven fundamentele morele principes die op de naties van de wereld rusten – is een bewijs van deze waarheid .

Onze reactie op de potentiële bekeerling is bedoeld om de aspirant een pauze te geven . U hoeft deze stap niet te zetten, adviseren wij het individu . Hoewel we veel vertrouwen hebben in de betekenis van onze traditie en wet, is het misschien niet geschikt voor u. En vanuit ons perspectief is dat prima. Want wij geloven dat je rechtvaardig kunt zijn terwijl je buiten onze geloofstraditie blijft .

Het jodendom eist ernst van de bedoelingen van een potentiële bekeerling . Bekering tot het jodendom is verre van een pro forma proces . Een persoon die Joods wil worden, moet alle verplichtingen aanvaarden die een dergelijke toetreding met zich meebrengt . De potentiële bekeerling wordt daarom in eerste instantie ontmoedigd om op deze weg door te gaan om de ernst van de stap die op het punt staat te worden te onderstrepen... En hij/zij wordt duidelijk verteld dat hij/zij aan het einde van het proces langer in staat zal zijn om "af te zien".

Onze vragen zijn nu echter verdiept. Waarom schrijft de Talmoed ontmoediging voor, op basis van de vervolging van het Joodse volk ? Zou het, gezien de redenen voor onze aarzeling , niet logischer zijn om in plaats daarvan de nadruk te leggen op de halachische verplichtingen die de bekeerling moet accepteren ?

Bij nader inzien wordt de rabbijnse reden voor de eerste stappen van de bekeerling in de richting van "Joodsheid" duidelijk . De reis van de bekeerling naar het Joods-zijn , moet de onze weerspiegelen .

De Joodse natie wordt geboren door twee verschillende, maar onderling verbonden gebeurtenissen. Het voor de hand liggende bewijs hiervan ligt in de kalenderreis die voor ons ligt.

Pesach gaat vooraf aan Sjavoeot; de Uittocht gaat vooraf aan de Openbaring.

Voordat een individu bij de berg Sinaï kon aankomen, moest die persoon bereid zijn om eerst Egypte te verlaten, om zijn/haar lot te verbinden met een vluchtende natie die het onbekende tegemoet reisde. Dit was verre van een gemakkelijke stap. De rabbijnen houden in feite vol dat slechts een vijfde van het Joodse volk Egypte verliet tijdens de Uittocht. Het verhaal dat voor ons ligt is geen sprookje, verklaren de rabbijnen. Het verlaten van 'het bekende' voor het 'onbekende', zelfs als de realiteit die je kent onderdrukkende slavernij is, vereist geloof en moed.

De eerste stap naar Joodsheid, zo informeren we de potentiële bekeerling, is de eerste stap die onze voorouders eeuwen geleden zetten: bewuste verbondenheid met het Joodse volk. Alleen als je bereid bent om deel uit te maken van dit volk, in goede en slechte tijden, alleen als je bereid bent om te delen in zijn verdriet en zijn overwinningen, kun je je reis naar het Joods worden beginnen.

Ondersteuning voor onze voorgestelde verklaring is te vinden in een andere krachtige Talmoedische observatie over het proces van bekering. De rituelen die nodig zijn voor het uiteindelijke bekeringsproces - besnijdenis voor een man, onderdompeling in een mikva (een poel van natuurlijk verkregen water) en acceptatie van de halachische wet - zijn rechtstreeks afgeleid van de rituelen die de Israëlieten bij de Sinaï meemaakten. Nogmaals, de reis van de bekeerling naar het Joods-zijn moet de onze weerspiegelen.

Uit deze gecombineerde rabbijnse observaties komt een verbazingwekkende waarheid over de Joodse identiteit naar voren: in wezen zijn we een natie van bekeerlingen. De afstammeling van Avraham, die bij de Sinaï staat, en die de G-ddelijk geopenbaarde verplichtingen weigert te aanvaarden, verdwijnt uit het Joodse verhaal. In tegenstelling daarmee wordt de Egyptenaar, die de Israëlieten uit Egypte vergezelt , en die, staande bij de Sinaï, die verplichtingen van ganser harte aanvaardt, een volwaardige Jood. De bekeerling die vandaag voor het Jodendom kiest, deelt de reis van alle Joden. Of het nu vandaag is of via onze voorouders op de Sinaï, we zijn allemaal bekeerlingen.

De periode tussen Pesach en Sjavoeot krijgt zo een unieke spanning en schoonheid. Reizend tussen de twee essentiële stappen die de geboorte van onze natie vormgeven - de uittocht uit Egypte en de Openbaring op de Sinaï - herbeleven we jaarlijks onze nationale reis naar Joods-zijn. We verbinden ons opnieuw met de waarheid dat we een natie zijn als geen ander, een eeuwig volk geboren uit een gedeelde bestemming.

Terwijl we de periode tussen de feesten van Pesach en Sjavoeot doorkruisen, hernieuwen we onze band met ons eigen volk en zijn bestemming. We kijken terug door de eeuwen heen en realiseren ons ,dat we met onze eerste stappen uit Egypte, in de richting van de berg Sinaï, een volksverhaal hebben gelanceerd, waar we verdiend trots op kunnen zijn. (R. Shmuel Goldin)

Onthullende terugkerende verlossing

Elk woord in de Tora is nauwkeurig en zorgvuldig gekozen. Daarom, wanneer we een woord of de wortel ervan, meerdere keren herhaald vinden in een sectie of een parasja, dient het om een boodschap of een overkoepelend thema over te brengen . De parasja van deze week gaat over de wetten van shmitta, Jovel en het verkopen van land als men verarmd raakt . De Ba'al Hatoerim merkt op dat het woord "go'el – verlossen" negentien keer in verschillende vormen voorkomt , wat overeenkomt met de negentien berachot van Shemone Esré. Dit is natuurlijk geen toeval.

Rav Wolfson zt"l legt enkele verbanden tussen de verzen waar de wortel "go'el" voorkomt en de brachot in de Shemone Esré . "Als een inwonende niet-Jood rijkdom met u verwerft, en uw broer wordt berooid met hem en wordt verkocht aan een inwonende niet-Jood onder u of aan een afgod van de familie van een niet-Jood... hij zal verlossing hebben." (Vajikra 25:47-48) Dit is gekoppeld aan de beracha, "Velamalshinim – voor de lasteraars, laat er geen hoop zijn", om ons te leren dat er hoop is voor een Jood die is verkocht aan een niet-Jood, en in het bijzonder een Jood die zich in dienst voelt van afgodenaanbidding . Zo iemand mag niet in die situatie blijven; Hij moet zo snel mogelijk door een familielid vrijgekocht worden .

"Een van zijn broers zal hem verlossen" (Vayikra 25:48) Dit is verbonden met de beracha, "Al Hatsadikim", moge Hasjem de tzaddikim genadig zijn en mogen wij zijn zoals zij. De Jood die is verkocht aan afgodenaanbidders kan zichzelf uit zo'n hachelijke situatie bevrijden door zich te verbinden met tsaddikim die hem zullen teruggeven aan zijn volk en zijn ziel zullen verlossen.

Het volgende vers: "Of zijn oom of zijn neef zal hem verlossen, of de naaste [andere] verwant van zijn familie zal hem verlossen." (Vayikra 25:49) is verbonden met de volgende twee brachot, "Ve'liJerushalyim ircha", we bidden voor de wederopbouw van Jerushalayim, en "Et Tsemach Dovid avdecha mehéra tatsmiach", de terugkeer van de monarchie van David Hamelech. De Ba'al HaToerim merkt op dat het woord ודד, zijn oom, dezelfde letters heeft als ויד, koning David. Uiteindelijk zal de Messiaanse koning elke Joodse ziel terugbrengen naar Jerushalayim.

Elke dag verlangen en davenen we naar de geulah. Parashat Behar herinnert ons eraan dat elke Jood het verdient om opnieuw verbonden te worden met zijn wortels en erfgoed en dat verlossing op vele niveaus kan plaatsvinden. Laten we doen wat we kunnen om degenen te bereiken die de schoonheid van Jiddisjkeit nog moeten zien. Laten we de ervaring van 'Jerushalayim', het ontzag en de majesteit van Hasjem delen, samen met shelémoet, heelheid en innerlijke vrede. (R. S. Smiles)

Améliem baTora

De tweede van onze twee parshiyot deze Sjabbat, Parshat Bechoekotai begint met de woorden:

'Im bechoekotai téléchoe - Als je in mijn inzettingen (חוקות) wandelt en mijn geboden beschermt en ze vervullen, dan zal ik op de juiste tijd voor regen zorgen .'

Rashi, in een beroemde opmerking, legt de woorden uit: Im Bechoekotai téléchoe - als je in mijn statuten wandelt, om een instructie te zijn om ons onder te dompelen in de Tora - Shtihiyu Amélim Ba-Tora - om jezelf onder te dompelen in het werk van de Tora .

Hoe moeten we dit inzicht van Rashi begrijpen ?

Rabbi Avraham Borenstein, de Avné Nezer, de eerste Rebbe van Sochatchov , zy'a definieert deze ervaring van améloet b'Tora, met deze woorden uit de inleiding van zijn werk Eglé Tal .

'De essentiële definitie van onderdompeling in de Tora is, **dat men vervulling moet vinden, maar ook zoetheid en aangenaamheid in dat wat geleerd wordt ...**'(R.Sam Shor)

Shabat Shalom

Voor suggesties en commentaar : mobi166@hotmail.com

Gelieve dit blaadje (deze link) ook door te sturen aan vrienden en kennissen.

En je bronnen zullen zich naar het buitenland verspreiden (Misjlé 5-16)

לע"נ ר' יששכר דב בן ר' מנחם מנס ולע"נ מרת פרומה בת ר' צבי אריה